

OBRAZLOŽENJE
Prijedloga odluke o podnošenju prijedloga i peticija građana

I. PRAVNI TEMELJ

Gradska skupština Grada Zagreba donosi predloženu odluku na temelju članka 25. stavka 4. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispr., 123/17, 98/19 i 144/20 – dalje u tekstu: Zakon) kojim je propisano da se način podnošenja prijedloga i peticija, odlučivanja o njima i druga pitanja uređuju općim aktom općine, grada ili županije u skladu sa zakonom i statutom, članka 41. točke 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 11/21 - pročišćeni tekst – dalje u tekstu: Statut) kojim je propisano da Gradska skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba a u vezi s člankom 151.a stavkom 4. Statuta kojim je propisano da se način podnošenja prijedloga i peticija, odlučivanja o njima i druga pitanja uređuju gradskom odlukom u skladu sa zakonom i statutom.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ODLUKOM

Člankom 25. Zakona propisano je da građani imaju pravo predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave predlagati donošenje općeg akta ili rješavanje određenog pitanja iz njegova djelokruga te podnositi peticije o pitanjima iz samoupravnog djelokruga općine, grada, odnosno županije od lokalnog značenja, u skladu sa zakonom i statutom jedinice. O prijedlogu i peticiji iz stavka 1. ovoga članka predstavničko tijelo mora raspravljati ako ga potpisom podrži najmanje 10% od ukupnog broja birača u jedinici te dati odgovor podnositeljima najkasnije u roku od tri mjeseca od zaprimanja prijedloga.

U cilju omogućavanja što šire participacije građana u poslovima od lokalnog značaja, smatra se primjerenim propisati i mogućnost da Gradska skupština raspravlja o prijedlogu ili peticiji koju potpisom podrži i manji broj građana od zakonskog praga od 10% te u odluku uvrstiti odredbu prema kojoj Gradska skupština može raspravljati i o prijedlogu ili peticiji koje potpisom podrži najmanje 1% od ukupnog broja birača u Gradu Zagrebu, uvažavajući prijedlog građanina zaprimljen u postupku e-savjetovanja.

Ovi mehanizmi sudjelovanja građana otvaraju mogućnost demokratske participacije građana u političkim procesima. Budući da upravo lokalna samouprava predstavlja razinu vlasti koja je najbliža građanima, koja odlučuje o djelatnostima koje su od svakodnevnog i neposrednog interesa za lokalnu zajednicu, nužno je osnažiti i poticati participativnu demokraciju i snažnije uključivanje građana u suodlučivanje o temama važnima za svakodnevni život.

Način podnošenja prijedloga i peticija, odlučivanja o njima i druga pitanja uređuju se općim aktom općine, grada ili županije u skladu sa zakonom i statutom.

S navedenim je odredbama Zakona usklađen Statut kojim je u članku 151.a uređeno pravo građana Grada Zagreba da Gradskoj skupštini predlažu donošenje općeg akta ili rješavanje određenog pitanja iz njezina djelokruga te da podnose peticije o pitanjima iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba od lokalnog značenja, u skladu sa zakonom i statutom.

Predloženom se odlukom uređuje:

- Izjašnjavanje birača o potrebi da se podnese prijedlog ili peticija te se utvrđuje obveza osnivanja organizacijskog odbora za izjašnjavanje birača o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije i sadržaj odluke o osnivanju organizacijskog odbora. Utvrđuje se obveza organizacijskog odbora da donese odluku da se pristupa izjašnjavanju birača o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije, sadržaj te odluke, način objave odluke, obveza dostave odluke gradskom upravnom tijelu nadležnom za obavljanje poslova u vezi s vođenjem registra birača, obveza navedenoga gradskog upravnog tijela da posebnim rješenjem utvrdi ukupan broj birača Grada Zagreba sa stanjem u 00:00 sati na dan na koji donosi rješenje, kao i izračun 10%, odnosno 1% birača od tog broja, te da to rješenje objavi na mrežnim stranicama Grada Zagreba i dostavi ga organizacijskom odboru, kao i postupak izjašnjavanja birača;

- Podnošenje prijedloga i peticije te se utvrđuje da nakon isteka roka za prikupljanje potpisa birača, koji ne može biti duži od 90 dana, organizacijski odbor provjerava je li izjašnjavanje provedeno u skladu s odredbama ove

odluke. Utvrđuje se rok u kojem je organizacijski odbor dužan predsjedniku Gradske skupštine dostaviti odluku o izjašnjavanju birača o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije i sve potpise kojima se dokazuje da je podnošenje prijedloga ili peticije podržao potreban broj birača te način podnošenja prijedloga i peticija koji se mogu dostaviti poštom ili osobnom predajom u pisarnicu Stručne službe Gradske skupštine;

- Razmatranje prijedloga i peticije i odlučivanje o njima te se utvrđuje da će Gradska skupština na prvoj sljedećoj sjednici, od zaprimanja odluke i potpisa kojim se dokazuje da je podnošenje prijedloga ili peticije podržao potreban broj birača Grada Zagreba osnovati i imenovati povjerenstvo koje će utvrditi je li prikupljen dovoljan broj pravovaljanih potpisa birača, sastav i način rada povjerenstva, rok u kojem će povjerenstvo izvijestiti Gradsku skupštinu o provedenom prebrojavanju i utvrđenom broju pravovaljanih potpisa, sadržaj izvješća povjerenstva te obveza dostave izvješća predstavniku organizacijskog odbora i predsjedniku Gradske skupštine. Utvrđuje se obveza predsjednika Gradske skupštine da prijedlog odnosno peticiju dostavi na mišljenje gradonačelniku Grada Zagreba ako su podneseni u skladu s ovom odlukom, rok u kojem je gradonačelnik dužan dostaviti mišljenje i rok u kojem Gradska skupština mora odnosno može raspravljati o prijedlogu odnosno peticiji te dati odgovor podnositeljima.

III. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ODLUKE

Za provođenje ove odluke nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Proračunu Grada Zagreba za 2022.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREDBA PRIJEDLOGA ODLUKE

Člankom 1. propisuje se sadržaj odluke a to je uređivanje načina podnošenja prijedloga i peticija građana, odlučivanja o njima i druga pitanja u vezi s podnošenjem prijedloga i peticija građana.

Člankom 2. propisuje se antidiskriminacijska odredba po rodnoj osnovi sukladno članku 11. stavku 5. Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine 82/08 i 69/17).

Člankom 3. u skladu s člankom 25. Zakona i člankom 151.a Statuta propisuje se pravo građana Grada Zagreba da Gradskoj skupštini predlažu donošenje općeg akta ili rješavanje određenog pitanja iz djelokruga Gradske skupštine te podnose peticije o pitanjima iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba od lokalnog značenja te da o prijedlogu odnosno peticiji koju potpisom podrži najmanje 10% od ukupnog broja birača u Gradu Zagrebu, Gradska skupština mora raspravljati te dati odgovor podnositeljima najkasnije u roku od tri mjeseca od zaprimanja prijedloga odnosno peticije. O prijedlogu ili peticiji koju potpisom podrži najmanje 1% od ukupnog broja birača u Gradu Zagrebu, Gradska skupština može, ali i ne mora, raspravljati te dati odgovor podnositeljima najkasnije u roku od tri mjeseca od zaprimanja prijedloga odnosno peticije.

Člankom 4. propisuje se značenje pojmova prijedlog i peticija.

Člankom 5. propisuje se osnivanje organizacijskog odbora za izjašnjavanje birača o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije koji može imati od 3 do 9 članova koji među sobom biraju predstavnika koji predstavlja organizacijski odbor te se uređuje sadržaj odluke o osnivanju organizacijskog odbora.

Člankom 6. propisuje se obveza organizacijskog odbora da donese odluku da se pristupi izjašnjavanju birača o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije i sadržaj te odluke. Odluka sadrži: naziv organizacijskog odbora i imena i prezimena predstavnika i članova organizacijskog odbora, datum donošenja te adresu na koju će gradsko upravno tijelo nadležno za obavljanje poslova u vezi s vođenjem registra birača izvršiti dostavu rješenja s utvrđenim ukupnim brojem birača Grada Zagreba sa stanjem u 00:00 sati i izračun 10%, odnosno 1% od tog broja, jasno formuliran prijedlog odnosno jasno formuliranu peticiju s obrazloženjem te rok unutar kojeg će se prikupljati potpisi birača koji se izjašnjavaju o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije, koji ne može biti duži od 90 dana od dana objave odluke. Procjenjuje se da predloženi rok za prikupljanje potpisa birača osigurava vremenski okvir koji je dostatan da svi birači zainteresirani za davanje podrške određenom prijedlogu ili peticiji mogu to i učiniti. Ovako predloženi rok znatno je duži od drugih rokova u usporedivim propisima koji propisuju sudjelovanje građana, što predstavlja iskorak u mogućnosti demokratske participacije građana u političkim procesima.

Uređuje se i obveza dostavljanja odluke gradskom upravnom tijelu nadležnom za obavljanje poslova u vezi s vođenjem registra birača te obveza tog gradskog upravnog tijela da u roku od tri dana od primitka odluke posebnim rješenjem utvrdi ukupan broj birača Grada Zagreba sa stanjem u 00:00 sati, na dan na koji donosi rješenje, kao i

izračun 10% odnosno 1% od tog broja. Također se uređuje obveza gradskog upravnog tijela da navedeno rješenje objavi na mrežnim stranicama Grada Zagreba i dostavi ga organizacijskom odboru.

Uređuje se obveza objave odluke i u sjedištima vijeća gradskih četvrti i sjedištima vijeća mjesnih odbora kao i na drugi prikladan način, sukladno odluci organizacijskog odbora.

Nadalje, utvrđuje se da rok za sakupljanje potpisa počinje teći danom objave rješenja i odluke iz stavka 4. ovog članka na mrežnim stranicama Grada Zagreba.

Člancima 7. i 8. propisuje se da se izjašnjavanje birača o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije može održavati na svakom za to prikladnom mjestu, da mjesta na kojima će se održavati izjašnjavanje birača moraju biti označena i uočljiva s tim da njihovo označavanje ne smije sadržavati državna obilježja ni obilježja Grada Zagreba te da svako mjesto mora imati utvrđene obrasce za prikupljanje potpisa za podnošenje prijedloga ili peticije i na vidljiv način istaknut tekst prijedloga odnosno peticije.

Člankom 9. propisuje se obveza izjašnjavanja birača na obrascu za prikupljanje potpisa za podnošenje prijedloga ili peticije koji je sastavni dio odluke, a koji sadrži naziv organizacijskog odbora, naziv prijedloga općeg akta koji se predlaže donijeti, pitanja iz djelokruga Gradske skupštine koje se predlaže riješiti naziv peticije o pitanjima iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba o kojem se traži rasprava te podatke koje su dužni upisati građani koji podržavaju podnošenje prijedloga ili peticije (ime i prezime, adresa prebivališta, OIB te potpis).

Člancima 10. i 11. propisuje se da će organizacijski odbor nakon isteka roka za prikupljanje potpisa birača i dostave svih obrazaca s prikupljenim potpisima organizacijskom odboru, provjeriti je li izjašnjavanje provedeno u skladu s odredbama odluke. Ako organizacijski odbor utvrdi da se o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije izjasnilo najmanje 1% birača utvrđenih rješenjem iz članka 6. stavka 4. ove odluke, dostavit će predsjedniku Gradske skupštine odluku organizacijskog odbora da se pristupi izjašnjavanju birača o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije i sve potpise kojima se dokazuje da je podnošenje prijedloga ili peticije podržao potreban broj birača u roku od 3 dana od dana isteka roka za prikupljanje potpisa. Prijedlog i peticija dostavljaju se poštom ili osobnom predajom u pisarnicu Stručne službe Gradske skupštine.

Predsjednik Gradske skupštine će u roku od 5 dana od dana zaprimanja odluke i potpisa dostaviti obrasce s prikupljenim potpisima gradskom upravnom tijelu nadležnom za obavljanje poslova u vezi s vođenjem registra birača koje će u roku 30 dana od dana zaprimanja utvrditi istinitost i pravovaljanost podataka prikupljenih u potpisanim obrascima te obavijest o rezultatima provjere zajedno s obrascima dostaviti povjerenstvu iz članka 12. ove odluke.

Člankom 12. propisuje se obveza Gradskoj skupštini da na prvoj sljedećoj sjednici, od zaprimanja odluke organizacijskog odbora da se pristupi izjašnjavanju birača o potrebi podnošenja prijedloga ili peticije i od zaprimanja svih potpisa kojima se dokazuje da je podnošenje prijedloga ili peticije podržao potreban broj birača, osnuje i imenuje povjerenstvo koje će utvrditi je li prikupljen dovoljan broj pravovaljanih potpisa birača te se uređuje sastav povjerenstva.

Člankom 13. propisuje se obveza povjerenstva da podnese izvješće o utvrđenom broju pravovaljanih potpisa birača najkasnije u roku od 5 dana od zaprimanja obavijesti nadležnog gradskog ureda, sadržaj izvješća te obveza dostave izvješća predstavniku organizacijskog odbora i predsjedniku Gradske skupštine.

Člancima 14. i 15. propisuje se postupanje s prijedlogom odnosno peticijom koji su podneseni u skladu s ovom odlukom. Predsjednik Gradske skupštine dostavlja prijedlog odnosno peticiju na mišljenje gradonačelniku Grada Zagreba koji je dužan dostaviti mišljenje u roku od 7 dana od dana zaprimanja prijedloga odnosno peticije. O prijedlogu odnosno peticiji Gradska skupština mora, odnosno može, raspravljati te dati odgovor podnositeljima u roku od tri mjeseca od zaprimanja prijedloga odnosno peticije.

Člankom 16. propisuje se dan stupanja na snagu ove odluke, sukladno članku 120. stavku 2. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba Službeni glasnik Grada Zagreba 17/09, 6/13, 7/14, 24/16 – ispr., 2/17 i 9/17 - pročišćeni tekst, 13/18, 20/18 – ispr., 2/19, 8/21, 11/21 – pročišćeni tekst, 17/21 – ispr.) kojim je propisano da odluke i drugi opći akti stupaju na snagu najranije osmoga dana od dana objave.

